

Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Lars Rudfeld

Kystdirektoratet
J.nr. 22/17029-10
Ref. Louise Marie Frandsen
17-10-2022

Dispensation til etablering af vandhul inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

I har den 21. marts 2022 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til etablering af et vandhul inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 1b og 4, Ellinge By, Torup, Amtsvejen 340A, 3390 Hundested, i Halsnæs Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensation

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Vandhullet skal anlægges, så det passer naturligt ind i det omgivende landskab.
- Vandhullet skal udgraves med jævnt skrånende bredder med en hældning ikke stejlere end 1:5.
- Der må ikke anlægges jordvolde eller øer, og søen må ikke være dybere end 1,5 meter.
- Det opgravede materiale skal fordeles jævnt ud over det omgivende terræn i et lag på maksimalt 30 cm eller fjernes.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Nationalpark Kongernes Nordsjælland ansøger på vegne af ejerne af matrikel 1b og 4, Ellinge By, Torup, om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere et vandhul. Matriklerne er noteret som landbrug, og den ansøgte placering ligger i et indhegnet område der afgræsses. En del af matrikel 1b indgår i matrikelejernes campingplads, der ligger på matriklen umiddelbart vest for den ansøgte placering. Den ansøgte placering ligger i den udvidede strandbeskyttelseslinje.

Et oversigtskort over området, strandbeskyttelseslinjen og den ansøgte placering kan ses på figur 1.

Fig. 1. Ortofoto 2021. De sorte streger markerer de vejledende matrikelgrænser. De gule streger og de gule prikker markerer strandbeskyttelseslinjen (den udvidede 300m linje). Den orange streger angiver den oprindelige strandbeskyttelseslinje (100m linje). Den røde prik markerer den ansøgte placering af vandhullet.

Ansøger oplyser:

Nationalpark Kongernes Nordsjælland skal hermed på vegne af ejerne af ovennævnte ejendom, Signe og Kenneth Larsen, Amtsvejen 340, 3390 Hundested, ansøge om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere en ny sø på et vandlidende areal. Projektet omfatter 3 søer, hvoraf den østligste er inden for strandbeskyttelseslinjen og overlapper de to ovennævnte matrikler. Ejer er indforstået med, at nationalparken på vegne af ejer sender ansøgningen, jf. vedlagte aftale, underskrevet af ejerne.

Der er parallelt søgt om landzonetilladelse i Halsnæs Kommune.

Nationalparken har prioriteret projektet, fordi ejendommen ligger i et område, hvor der er mangel på vandhuller (de fleste vandhuller er drænet væk), og hvor der derfor er behov for at få mere vand tilbage i landskabet. Det nye vandhul etableres i en eksisterende vandlidende lavning. Nationalparken har lagt vægt på, at ejerne har tilkendegivet at ville vedligeholde vandhullerne, evt. ved at sikre græsning omkring vandhullerne (græsningsfold er allerede anlagt omkring det aktuelle vandhul).

Områdets nye natur vil kunne opleves af offentligheden, da der er fri adgang til campingpladsens arealer.

Det nye vandhul vil få en størrelse på op til ca. 500 m². Det vil være lavvandet med max. 1 m dybde på midten og skrånende brinker. Vandhullet etableres for at skabe mulighed for indvandring af naturligt dyre- og planteliv, og der forventes standardvilkår fra kommunen til at sikre dette, bl.a. med forbud mod at sætte fisk ud m.v. Vandhullet vil blive gravet på et lavt arealer med vådbundsvegetation. Afgravet materiale vil blive placeret i et tyndt lag (max. 40 cm) på arealer omkring vandhullet, men uden for beskyttede naturtyper. Anlæg forventes at ske i løbet af efteråret 2022.

Vandhullerne vil blive tinglyst på ejendommen.

Ansøger oplyser endvidere:

Etablering af vandhullet har entydigt til formål at forbedre naturtilstanden på arealet.

Vandhullet er led i at implementere nationalparkplanen for Nationalpark Kongernes Nordsjælland. I den forbindelse indgår bl.a. ønsket om at etablere flere levesteder for padder i overensstemmelse med nationalparkens formål, jf. bkg. 520/2020. Arealet, hvor søen etableres grænser op til naturudpegning for Grønt Danmarks-kort.

Vandhullet skal bl.a. ses i sammenhæng med de to øvrige vandhuller, som nationalparken har fået etableret på Byaasgård Camping uden for strandbeskyttelseslinjen. Formålet er at understøtte udvikling af levesteder for padder, herunder spidssnudet frø, der findes på Halsnæs, men som er i rivende

tilbagegang på landsplan. Arten er en bilag IV-art og rødlistet. Vandhullet etableres i en mindre græsningsfold, som holdes lysåben af græssende dyr, og derfor vil være velegnet til padder. Det er forventningen, at den ansøgte sø i tørre somre kan udtørre, hvilket blot vil underbygge potentialet som permanent levested for padder, da der dermed bl.a. undgås, at fisk etablerer sig. Håbet er, at projektet som helhed vil kunne understøtte en spredningskorridor.

Vandhullet anlægges i en fugtig lavning på marint forland for foden af littorina-skrænten i et landskab, der tidligere har været strandeng. Den lyse plet midt i matr.nr. 4 viser tydeligt vådbundsvegetationen i den fugtige lavning. Det pågældende vandlidende areal ville formentlig uden den nærliggende drængrøft under naturlige omstændigheder have været en lavvandet sø. Afgravningen har til formål at kompensere for denne dræneffekt.

Den ansøgte placering af vandhullet kan ses på figur 1, 2 og 3. Placeringen af de 2 vandhuller, der anlægges uden for strandbeskyttelseslinjen, er også indtegnet på figur 2.

Den ansøgte placering grænser op til et område med den § 3-beskyttede naturtype strandeng.

Der blev d. 21-04-2022 givet landzonetilladelse af Halsnæs kommune til etableringen af de tre vandhuller.

Ca. 5 m øst for den ansøgte placering af vandhullet er der et beskyttet sten- og jorddige. Afgørelsen sendes derfor til slots- og kulturstyrelsen, der er myndighed for disse.

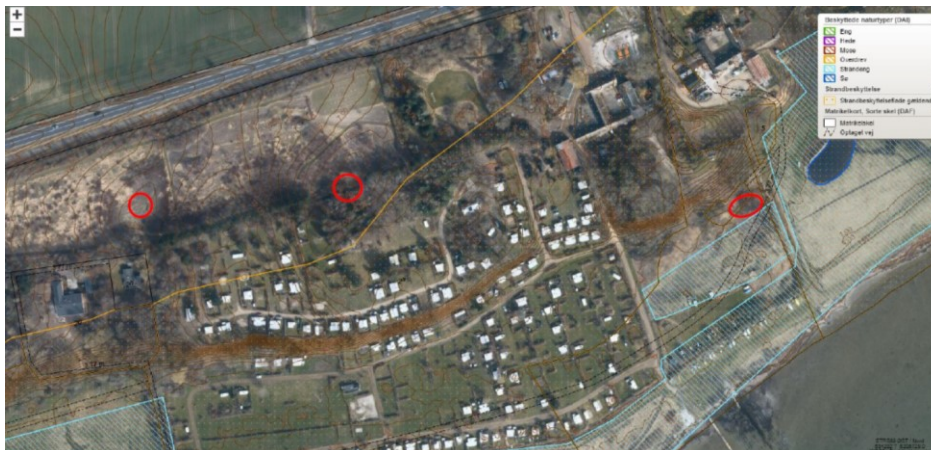

Fig. 2. Tilsendt fra ansøger. De røde cirkler markerer de ønskede placeringer af de tre nye vandhuller. Cirklen længst til højre markerer det ansøgte vandhul inden for strandbeskyttelseslinjen.

Fig. 3. Tilsendt fra ansøger. Den røde cirkel markerer den ansøgte placering af vandhullet. De brune streger angiver 0,5 m højdekurver. Det blå-skraverede område markerer § 3 strandeng. Hele området på figuren er inden for strandbeskyttelseslinjen.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov) ligger ca. 3,5 km mod syd. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 120 og fuglebeskyttelsesområde nr. 105.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området negativt. Det ansøgte har derimod bl.a. til formål at fremme levevilkårene for en af arterne der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området (Stor vandsalamander). Det ansøgte indebærer efter Kystdirektoratets vurdering ikke forstyrrelser eller andre påvirkninger med en rækkevidde, der kan medføre en væsentlig negativ påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er registreret observationer af stor vandsalamander og spidssnudet frø hhv. 1 og 2,5 km mod nordvest fra den ansøgte placering i 2013 af Halsnæs kommune. Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil have en negativ påvirkning på disse arter. Der er i vurderingen lagt vægt på, at vandhullet ønskes etableret som led i et naturprojekt, hvis formål er at skabe en spredningskorridor og derved forbedre levevilkårene for netop disse arter.

Der er registreret observation af dværgflagermus ca. 1,5 km mod vest fra den ansøgte placering i 2020 på arter.dk. Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil have en negativ påvirkning på de dværgflagermus der måtte være i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der ikke fældes træer eller fjernes bygninger i forbindelse med etableringen af vandhullet.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Selv om anlæg af kunstige søer og damme kan fremme det naturlige dyre- og planteliv, er hovedreglen, at der ikke dispenseres til et sådant anlæg, medmindre det har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter i det pågældende område.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis kan der, på baggrund af en konkret vurdering, meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller inden for strandbeskyttelseslinjen på arealer, hvor der tidligere naturligt har været søer/vandhuller og/eller hvor den naturforbedrende funktion synes ret klar.

Kystdirektoratet bemærker, at det ikke fremgår af noget tilgængeligt foto- eller kortmateriale, at der tidligere skulle have været et vandhul på den ansøgte placering. Ansøger har dog oplyst, at området bliver drænet, og er blevet det i meget lang tid. Kystdirektoratet bemærker endvidere, at den ansøgte placering fremstår med vådbundsvegetation.

Kystdirektoratet vurderer ud fra ansøgningsmaterialet, at det ansøgte vandhul indgår som del af en mere omfattende plan for naturforbedring. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der etableres yderligere to vandhuller i området, og at formålet med disse vandhuller er, at de skal fungere som spredningskorridor for Stor vandsalamander og Spidssnudet frø, og derved skal forbedre levevilkårene for de to arter, som er beskyttet af habitatdirektivet.

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte vandhul vil have en klar naturforbedrende funktion for padden i området, og at der ikke er landskabelige forhold, som taler afgørende imod at etablere vandhullet. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der findes flere småsøer i det marine forland på nabomatriklerne, hvorfor det ansøgte vandhul ikke vil fremstå som fremmed for området.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til etablering af vandhul. Dispensationen er meddelt på vilkår om vandhullernes udformning og anvendelse.

Med venlig hilsen

Louise Marie Frandsen

loufr@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Halsnæs Kommune, mail@halsnaes.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Halsnæs, halsnaes@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Nordsjælland, nordsjaelland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Halsnæs, halsnaes@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Nationalpark Kongernes Nordsjælland, knsj@danmarksnationalparker.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 136,
Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 120		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
	Blank seglmos (6216)	Mygblomst (1903)
Arter:	Stellas mosskorpion (1936)	Eremit* (5380)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Havlampret (1095)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 105		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Troldand (T)
	Hvinand (T)	Lille skallesluger (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))